

Føroya
SOSIAL-DEMOKRATUR

Bláðstjóri
VILLI SØRENSEN
Postbox 76

Prent:
A. ØSTER

SAM- FELAGS- SKIPANIN

I teimum skandinavisku londunum hevur fólkaraðið fingið fótast og er ikki bert eitt herróp meira. Fjöldin av fólkinum hevur fingið stórra lut í samfelagsræðinum, og rættarsamfelagið hevur skapað grundarlag fyri meira frælsi og stórra tryggileika. Samfelagið hevur stóðugt verið meir og meir litað av samarbeiði og felagsskapi. Hin privati ognarrætturin er ikki meira óviki-
ligur; men lagar seg eftir náttúrligu tørvum samfelagsins. Sosialistiska hugsjónin hevur á hesum øki trøngt seg fram; tó ikki í tann mun og eftir teimum sjónarmiðum, sum sosialistarnir ætlaðu og hildu fram um aldarskiptið. Men sjálvt um samfelagið framvegis er eykent av tí privatkapitalistiska driftsforminum, so kann ikki noktast fyri, att stórar broytingar eru farnar fram.

Socialisman er hvorki utopi, religiön ella visind. Hon er ein samfelagsskipan, ið vil hava allan framburð og alla menning í eina vissa legu, og sjálv verður hon litað av teirri vitan, ið kemur til sjóndar so hvørt sum framburðurin og menningin taka seg fram; men sosialistiska grundsjónarmiðið er framvegis hitt sama. Á fólkaraðsligari grund má verða bygt eitt samfelag, ið ikki bert gevur politiskt frælsi, men eisini ókonomiskan tryggileika og sosialan javnaða.

Málið er at gera hvønn einstakan borgara virksaman í einum samarbeiðiandi felagsskapi.

Hin einstaki skal ikki kunna misbrúkast av hvorum sum helst, ikki verða jagstraður av hjartaleysuf spekulantum ella tilíku, ið ikki virða menniskjuna meira enn eitthvørt annað amboð, ið teir nýta fyri egin gagnsmál og egið ríkidømi at fremja.

Hin sociali tryggileikin er virðismiklasti vinningur mannaættarinnar. Hann hevur givið teimum ognarleysu eitt ríkidømi, ið áður einans tilkom nøkrum fáum í samfelagnum, tá ið ein lítill partur hevði ræðið yvir mestapartinum av fólkinum og nokur fá høvdu meginpartin av landsins peningi um hendi, meðan hin stóra fjöldin sat við lítum og ongum.

Stættarsamfelagið er eykent av tí ójavna býtinum av ognunum. Til dømis hava í dag í Danmark 3 pst. av fólkinum ognarrættin yvir 50 pst. av

samlaðu ognini í landinum, meðan hin »fátæki« parturin av fólkinum einans ræður yvir 1 pst. av ognarvirðinum.

Partafeløgini hava ikki skapað eitt meira »demokratiskt« býti av ognarrættinum. Tey stóru partafeløgini umboða einans eina ovurstóra samantvinn-
ing av privatum ognarrætti og ókonomiskum valdi og tað eru nakrir fáir »stórir« menn, ið hava meginpartin av partapeninginum í hondum.

Hóast skerjandi tiltøk innan vinnulívið og eitt meira sosialt sýni upp á ognarrættin orsakar tó hitt privata valdið yvir peningaorkuni eitt ójavnt býti av ræðinum yvir samfelagnum. Ein lítill minniluti hevur framvegis valdið yvir teimum mest týðandi tættunum í samfelagslívinum. Hitt ójavna ognarbýtið er eisini ein avgerandi orsök til umfatandi sálarligan stættarskilnað í fólkinum. Hetta verður tí eitt av høvuðsvirkisøkjum arbeiðararørslunnar í komandi tíðum.

Tað er framvegis langt á mál, hagar til tann ókonomiska orkan í samfelagnum er tvingað undir forsvarligt og miðvíst eftirlit og yvirvald, og samfelagið er framvegis ov illa vart móti ókonomiskari afturgongd.

Hitt nýmótans samfelagið er ein eind av ókonomiskum felagsskapi. Bert skilagt eftirlit og samskipan, samvirandi stuðul og solidariskt samarbeiði millum allar partar kunnu í síðstu syftu standa ímóti ókonomiskari afturgongd og økja um framleiðsluna.

Fyrr enn hetta er hent, er ikki hitt fullkomna fólkaraðsliga rættarsamfelagið — fólkahæimið — har »fá hava ov mikið, men færri ov lítið«, stovnst.

Men hetta er endamál sosialistanna, og hagar til vit eru komnir á mál, verða vit at halda áfram við rættvísstriði okkara.

HEIM OG SKÚLI

Morgunmaturin.

Her í Føroyum eru vit komnir so stutt enn, at börnini ikki í nøkrum skúla fáa ókeypis morgunmat.

Í Oslo hava einj tíðina 72 pst. av skúlabørnunum fingið ókeypis morgunmat á skúlanum; men seinastu 5 árini er hetta talið minkað niður í 65 pst. Í hesum skúlaárinum verður roknað við, at í Oslo koma 26.000 av teimum 40.000 børnunum at eta á skúlanum. Nevnt kann verða, at í 1946 ótu øll börnini ókeypis á skúlanum.

4000 ALBYL

Tað er nú almennakunnugt at donsku fólkatingsmennirnir seinasta ár ótu 4000 høvuðspínutablettir, ið vóru at fáa í einum rúm beint við síðuna av fólkatingssalinum.

Fólkatingsmennirnir siga, at teir ikki einsamallir hava verið so átfrekir. — Tænastumenn í fólkatínginum hava et síð part.

VISDÓMSORÐ

Lána ongatið øðrum bókur — tað ongatið nakar, ið ber tør aftur. Tær flestu bókurnar, ið eg havi í bókhýll míni, eru slíkar, sum eg havi lænt frá vinum og kenningum.

Anatole France.

Føroya keypmenn!

Skjót søla — umsetningur — gevur øktan vinning. Hvi tá brenna tygum við hillavarmarum? (á enskum »SHELFHEATERS«) ið verða liggjandi á hillunum kannska í árávis??

GERIÐ TETLEY-ROYNDINA!

Leggið á diskin eins nógvur pakkar TETLEY, sum øll onnur elög tilsamans, verið ikki bilsin tá TETLEY-toið er útselt fyrst. Hettar hava keypmenn roynt í túsundatal jörðina runt áður enn tygum. Hvi selist TETLEY pakka- og posate nógv best? — Jú, tað er einki dulmál, TETLEY-te verður útvakt av Teleyekspertum á vakstrarplássunum í Ceylon — Indiu — Java, Kina o. a. verður viðgjört og pakkað av ekspertum í London o. a. hesir borga fyrri te av hægstu góðsku til rættan prís.

Fæst nú í LANDSHANDLINUM, Tórshavn,

í Thermo Plastic-posum á 2 gr (1 posi til 1—2 koppar).

í paksum: 3 góðskur bláir, grønir og reyðir. Hver góðska aftur í 3 pakkastøddum: 50, 100 og 200 gr.

í luksus blikkdósum: Mandarin og Benares te.

í kóssum: fjórðings, hálvir og heilir kassar.

JOSEPH TETLEY & CO. LTD.

LONDON — CALCUTTA — CEYLON — NEW YORK

MASKINMEISTARAR,

sum vilja hava kjans, biðast venda sær til felagið.

NEVNDIN

HAVNAR ARBEIÐSMANNAFELAG.

Limir, ið ikki hava goldið limagjald áðren aðalfundin í februar, verða uttan aðra ávaring slettaðir úr felagnum.

NEVNDIN

Fylking

heldur aðalfund leygardagin tann 29. januar 1955 kl. 7 á kvøldi.

Dagskrá smb. grein 20 í felagslógini.

Tvøroyri, 11. januar 1955.

STJÓRNIN

TRYGGINGARSAMBANDIÐ FØROYAR

Føroya Krigsstrygging. telf. 1086

Føroya Sjóvátrygging. telf. 1086

Føroya Brunatrygging. telf. 1089

Føroya Vanlukkutrygging telf. 1724

Vit tryggja:

Rátar - skip - vøru - hús - innbúgv - ferðagóðs
bilar o. a.

Føroyingar eiga at tryggja
í landsins egnu trygging -

P.F. FØROYA BANKI

(Stovnaður 1906)

Høvuðsskrivstova:

TÓRSHAVN

Tlf. 1350

Suðuroyar deild:

TRONGISVÁGI

Tlf. 32

Renta av innskoti við uppsøga uppá 3 mánaðar 4 % p. a.

Renta av bankabók 3½ % p. a.

Bankin er opin 10—12 og 14—16 — Leygardag 10—12
Suðuroyar deild opin kl. 10—12 og 13—15.
leygardag - - 10—12 og 13—14.